

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4032 din 12.07. 2018
La nr. 07/09-2076 din 26.06.2018

**Ministerul Educației,
Culturii și Cercetării**

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind importul unor mijloace de transport.

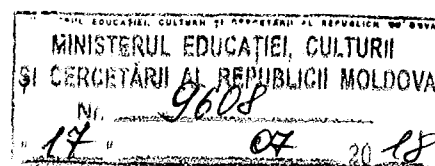
Anexă: potrivit textului – 3 (trei) file.

Director adjunct

L. Chireoglo

Lidia CHIREOGLO

Ex.: Creciun Ilie
Tel.: 022 257 308

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. EHG18/5221 din 11.07.2018

la proiectul de hotărâre a Guvernului privind importul unor mijloace de transport (Întreprinderea de Stat Teatrul Republican Muzical - Dramatic „B.P.Hasdeu” și Întreprinderea de Stat Teatrul Național „Mihai Eminescu”)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul, iar autor nemijlocit este Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr.317-XV din 18.07.2003.

Categoria actului normativ propus este Hotărâre a Guvernului, ceea ce corespunde art.102 din Constituție, art.10 din Legea privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale nr.317-XV din 18.07.2003.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Potrivit art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional „*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Totodată, art.10 din Legea nr.239/2008 stabilește expres că

„(1) Autoritatea publică asigură accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente acestora prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a autorității publice, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate.

(2) Proiectul de decizie și materialele aferente acestuia se plasează pe pagina web oficială a autorității publice responsabile cel puțin pentru perioada recepționării și examinării recomandărilor”.

Anunțul cu privire la inițierea elaborării proiectului de decizie nu se regăsește pe pagina web a Parlamentului Republicii Moldova, ceea ce constituie o abatere de la prevederile legale cu privire la transparența procesului de elaborare a deciziilor, statuate la art.8 lit.a) din Legea nr.239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Proiectul și nota informativă au fost plasate pe pagina web oficială a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării: www.mecc.gov.md și pe pagina web www.particip.gov.md la data de 31.05.2018, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat.

Având în vedere că proiectul a fost plasat pe pagina web a autorului și părțile interesate au acces la proiect, se constată că, în procesul de promovare a proiectului, asigurarea transparenței decizionale, stabilită de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost, în mare parte, asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, „*Proiectul de lege privind importul unor mijloace de transport este elaborat în scopul de a asigura Teatrul Național "Mihai Eminescu" și Teatrul Republican Muzical Dramatic „B. P. Hașdeu” cu resurse tehnico-materiale, inclusiv mijloace de transport necesare desfășurării și promovării activităților cultural-artistice ale acestora”.*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a două mijloace de transport, anul fabricării 2000 și 2002, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul a două întreprinderi de stat: Teatrul Republican Muzical - Dramatic "B. P. Hașdeu" și Teatrul Național "Mihai Eminescu".

Autovehiculele sunt acordate cu titlu gratuit de către Ungaria și nu vor putea fi înstrăinate de beneficiari.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Prin proiect se promovează interesul public de susținere a activității a două teatre din Republica Moldova, prin facilitarea acestora la importul mijloacelor de transport care le sunt expediate gratuit din Ungaria.

Din alt punct de vedere, menționăm că o astfel de practică, a scutirilor de plata drepturilor de import și de exceptare a prohibiției importului vehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani, poate genera o discriminare a altor subiecți aflați într-o situație juridică similară, dar care se conformează legislației naționale.

În acest sens, se poate menționa că proiectul promovează o excepție de la regula generală de achitare a taxelor legal instituite conform procedurilor în vigoare și interzicerea importului mijloacelor de transport auto cu termenul de exploatare de peste 10 ani.

Acest fapt instituie un precedent judiciar periculos, determinând o inechitate în privința contribuabililor fapt ce va impulsiona înaintarea solicitărilor de acest gen.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

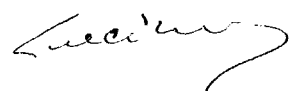
I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.37 din Legea nr.317 din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale „ *grupul de lucru întocmește o notă de argumentare (informativă), semnată de persoana responsabilă, care include:*

- a) condițiile ce au impus elaborarea proiectului, argumentele necesare, prognozele social-economice și consecințele realizării lor;*
- b) principalele prevederi, locul actului în sistemul de acte normative, evidențierea elementelor noi;*
- c) argumentarea și gradul compatibilității proiectului de act normativ cu reglementările legislației comunitare; [...]*
- f) materiale informative și analitice [...].*

Nota informativă descrie condițiile care au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări, redând în acest sens principalele prevederi ale proiectului și evidențiind elementele noi pe care le introduce proiectul în raport cu reglementările existente.

Totuși, considerăm că autorul proiectului în nota informativă nu distinge prin evidențierea caracterului de excepție al normelor din proiect, precum și nu redă eventualele efecte negative ulterior aprobării proiectului.

Ținând cont că proiectul aduce beneficii, atât societății, cât și celor două teatre, totuși acesta constituie premisă pentru solicitarea de la scutirea plății taxelor legale și importul autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani și a altor subiecți de drept cointeresați.

În aceste împrejurări, vor fi create condiții prielnice de a găsi pârghii legale de eschivare de la plata taxelor legale și a prohibiției de import în legătură cu termenul de exploatare, cu invocarea unui scop nobil.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.37 lit.e) al Legii nr.317/2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură*”.

În mod direct, implementarea proiectului prenotat nu presupune alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.

Proiectul, însă, are un impact bugetar, în sensul micșorării veniturilor la bugetul de stat. Scutirea de la plata drepturilor de import pentru două mijloace de transport va avea drept efect diminuarea încasărilor la bugetul de stat.

În acest sens, menționăm că nota informativă este lacunară la aspectul privind suma mijloacelor financiare de care bugetul de stat va fi lipsit la importul autovehiculelor respective.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.46 al Legii nr.317/2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale „*textul proiectului de act normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

(2) *Se expune în limbă simplă, clară și concisă; [...]*

(3) *Se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire; [...]*

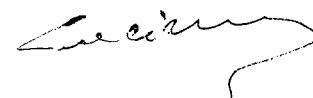
(4) *Se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]*

(5) *Termenii de specialitate pot fi utilizați numai dacă sunt consacrați în domeniul de activitate la care se referă reglementarea; [...]*

(6) *În limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni.”*

(7) *Dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce le instituie; [...]*”.

Textul proiectului este expus în limbă simplă, clară și concisă, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.46 din Legea 317/2003.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

Proiectul de lege examinat prevede excepții de la prevederile Codului Fiscal, Codului Vamal și Legii cu privire la tariful vamal pentru a importa două mijloace de transport auto cu scutirea de plata drepturilor de import și exceptarea de la prohibiția importului mijloacelor de transport cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani.

Pe această cale atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese care să conțină reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul legii reglementează în mod indirect activitatea Serviciului Vamal care urmează să aplice prevederile actului legislativ de excepție prin realizarea măsurilor necesare, care vor asigura importul mijloacelor de transport menționate expres în proiect.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Prin proiect se propune, cu titlu de excepție, importul a două mijloace de transport, anul fabricării 2000 și 2002, cu scutirea de plata drepturilor de import în beneficiul a două întreprinderi de stat: Teatrul Republican Muzical - Dramatic "B. P. Hașdeu" și Teatrul Național "Mihai Eminescu". Autovehiculele sunt acordate cu titlu gratuit de către Ungaria și nu vor putea fi înstrăinate de beneficiari.

În pofida promovării interesului public de susținere a activității a două teatre din Republica Moldova, prin facilitarea importului mijloacelor de transport, care le sunt expediate gratuit din Ungaria, totuși proiectele de acest gen tind să impulsioneze subiecții de drept în nerespectarea cadrului legal în ceea ce privește achitarea drepturilor de import și prohibiția importului autovehiculelor cu termenul de exploatare mai mare de 10 ani. Se reliefează intenția ca, prin căi legale, să se eludeze aplicarea cadrului legal general.

În acest sens, proiectul va crea bază legală de solicitare a scutirilor de acest fel și de către alți subiecți de drept.

În acest context, legiuitorul urmează să examineze minuțios și să trateze în condiții de egalitate și obiectivitate fiecare subiect de drept aflat în aceeași situație juridică, iar promovarea proiectului să

fie analizată din perspectiva asigurării interesului public general

Totodată, atragem atenția legiuitorului asupra faptului că la moment cadrul legal național este lacunar și nu conține norme exprese care să conțină reguli clare, transparente care să reglementeze modalitatea de solicitare a unor astfel de facilități, precum și asigurarea verificării post-introducere în țară a condițiilor de utilizare a bunurilor introduse.

11.07.2018

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Ilie Creștin, Inspector principal